

מִן פְּנֵי מַלְאָכֵי הַיַּעַר כִּן חֵזַת לְבָבְךָ תִּשְׁמַע

וְעַתָּה בְּרַחֵם אֶת יִשְׂרָאֵל בְּמִשְׁפָּחָתָם וְיִשְׂרָאֵל בְּיָדֵיהֶם וְיִשְׂרָאֵל בְּעֵינֵיהֶם וְיִשְׂרָאֵל בְּלִבָּם וְיִשְׂרָאֵל בְּכָל אֲגַפְיָם

לְחַמְדָּם יִשְׂרָאֵל מְהֵרָה וְיִשְׂרָאֵל מְהֵרָה וְיִשְׂרָאֵל מְהֵרָה וְיִשְׂרָאֵל מְהֵרָה וְיִשְׂרָאֵל מְהֵרָה

עצי היער

על פרשנות התורה, מעשים, ועוד

מִן פְּנֵי מַלְאָכֵי הַיַּעַר כִּן חֵזַת לְבָבְךָ תִּשְׁמַע

עצי היער
מנחם פריד
תשפ"ב

תפוח בעצי היער קן דודי בין הבנים בצלו חמדתי ושכתי ופריו מסוק לחכי

ספר
עצי היער

פרפראות ופנינים
על התורה, שבת ומועדים,
תהילים, סדר התפילה
וברכת המזון

אשר עלו בחלקי בעזר החונן לאדם דעת
מאתי הצעיר באלפי ישראל
יעקב עוזר בלאאמ"ר
הרב אליקים געציל זצ"ל רוזנבלט

תוכן הענינים

- א** ..... **פרשת בראשית**
 'טוב' – התגלות חסדי הקב"ה • תכלית תפילותנו לפרנסה – התקרבות לה' • לרומם כל דבר למען עבודת ה'
- ד** ..... **פרשת נח**
 דורו של נח • הקב"ה מרפא מר במר • תוכחה סמוך למיתה • 'נעלה לרקיע' – כי זה לעומת זה עשה האלקים • ישוב הדעת
- ט** ..... **פרשת לך לך**
 פרסום שמו של אברהם בעולם – לא לעצמו אלא למען ה' • שורש הירידה של לוט • חסד ואמת • למה הקדים מלכי צדק את אברהם להקב"ה • ענוותנותו של אברהם אבינו
- יד** ..... **פרשת וירא**
 רחמי האב • לא להתיימש • קירבה לצדיקים • עין טובה • חיים על קידוש השם • 'הנני'
- יט** ..... **פרשת חיי שרה**
 שליחות של אליעזר – בנין כלל ישראל • התבטלות של אברהם אבינו לרצון ה' • בטחון ואמונת חכמים • פירות ארץ ישראל
- כב** ..... **פרשת תולדות**
 דרך היהדות לעשות כל דבר במחשבה תחילה • יעקב נתן נפשו על הבכורה – למען ה' • מסירות נפש של רבקה אמנו • הקול קול יעקב • גודל כוחה של בכיה
- כז** ..... **פרשת ויצא**
 עבודת יצחק אבינו • איך נשא יעקב שתי אחיות • וותרנות • כל המבקש רחמים על חברו • זריזין מקדימין
- לב** ..... **פרשת וישלח**
 השלך על ה' יהבך • לנצל הכוחות לקיים רצון ה' • ברכת העושר
- לה** ..... **פרשת וישב**
 לדבר רק טוב על בני ישראל • האם האמין יעקב בחלום יוסף • שלא להתערב בהנהגת ה' • יסוד של הצלחת יוסף בגלות – להשאר קשור אל יעקב אביו

- מ** ..... **פרשת מקץ**
 הרהורי תשובה של אחי יוסף • קיום החלומות והעלילה של 'מרגלים אתם' • ברכת חנינה • הכרת החטא
- מד** ..... **פרשת ויגש**
 המתקת הגלות על ידי יעקב ויוסף • להגביה את הארציות • 'וכל מעשיך יהיו לשם שמים'
- מז** ..... **פרשת ויחי**
 ברכת 'אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי' • אין שיעור לתפילה • 'ולאחיו יאמר חזק' • 'מלאך הרגיל להשתלח אלי בצרתי' • להוציא כוחות הבנים מכח אל הפועל • קנאה בין אחים • יעקב אבינו לא מת • 'בצאננו ובבקרנו' • 'עשרה נרות'
- נג** ..... **פרשת שמות**
 משה אהרן ומרים כנגד תורה עבודה וגמ"ח • אין לך דבר העומד בפני הרצון • שלשת ימים • להיות גבור בשליחותו של מקום
- נז** ..... **פרשת וארא**
 הבא לטהר מסייעין אותו • איך להסתכל על מאורע
- נח** ..... **פרשת בא**
 אמונה – למעלה מטעם ודעת • חשיבות השמלות – אתהפכא מגשמיות לקדושה
- ס** ..... **פרשת בשלח**
 אחדות ישראל • נסיונות • 'אל תהי צדיק הרבה' • 'תבלין אחד יש לנו ושבת שמו' • הקב"ה ומשה רבינו מלמדים זכות על ישראל • בכל מידה אפשר להשתמש בה לטוב או לרע • מסירות נפש של משה רבינו עבור ישראל
- סו** ..... **פרשת יתרו**
 אמונת חכמים ואחדות ישראל • 'ועשית כל מלאכתך' – באמונה • סעודת שבת • ברזל נברא לקצר ימיו של אדם
- ע** ..... **פרשת משפטים**
 מום שבך אל תאמר לחברך
- עא** ..... **פרשת תרומה**
 לחם הפנים
- עג** ..... **פרשת תצוה**
 עד כמה חייבים להשפיע על יהודים אחרים • אין 'גג' בלא חלל טפח
- עה** ..... **פרשת כי תשא**
 קדושת השבת – הן מצד בני"ה והן מצד הקב"ה • 'נקודה יהודית' שבלב כל איש ישראל • אוצר מיוחד של רחמים לבעלי תשובה • עשיית הכנות לשם שמים נותנת כח עצום להרבצת התורה

מה אהבתי תורמך כל היום הוא שוחתי

תורה

פרשת בראשית

׳טוב׳ – התגלות חסדי הקב"ה

וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב (א, ד)

תיבת "טוב" נזכרת כאן פעם ראשונה בתורה, ואיתא בספרים הקדושים שכל ענין בפעם ראשונה שנזכר בתורה הוא עיקר הדבר. וכאן נכתב "טוב" אצל אור, כי ענין טוב הוא אור וגילוי, שתיבת "טוב" עיקר פירושה התגלות חסדי הקב"ה על הנבראים, כמ"ש בתפילה "הטוב כי לא כלו רחמיך". וגם כאן האור שהאיר הקב"ה לברייתו הוא התגלות חסד גדול. וכן בשמונה עשרה בברכת השנים אומרים "כי א-ל טוב", שכשהקב"ה משפיע פרנסה ניכרת התגלות בחינת החסד שלו.

ונראה שגם מה שדרשו חז"ל (ברכות ה, א) "אין טוב אלא תורה" גם הוא מענין התגלות החסד, שריחם הקב"ה על ברייתו והאיר להם האור הרוחני שיוכלו להתרומם על ידו ברוחניות.

תכלית תפילותנו לפרנסה – התקרבות לה'

וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹקִים אֶל הַנְּחֹשׁ בְּיַד הַנָּחַשׁ כִּי עָשִׂיתָ זֹאת אֲרוּר אַתָּה וּגְוֹ' וְעַפָּר תֹּאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ (ג, יד)

ידוע מאמר הרבי ר' בונם מפרשיסחא זצ"ל דלכאורה קשה וכי מה נענש הנחש בזה שמאכלו עפר, והרי כך מצוי לו מאכלו בשפע כל ימי חייו ללא שום טרחה. ותירץ שאדרבה מי שחביב לפני השי"ת זוכה לבוא לפניו בכל יום ולבקש מזונו ולקבל שפע מזון מידו של הקב"ה, וכך יש לו קשר והתקרבות עם השי"ת בכל יום ויום. משא"כ

הנחש מאוס על השי"ת ואין רוצה שיתקרב אליו כלל לבקש ממנו כלום, ולכן נתן לו בפעם אחת כל צרכיו לכל ימי חייו וגרשו מלפניו.

ולכן בתפלת שמונה עשרה מבקשים בכל יום על הפרנסה בברכת השנים. ויש גם תחינה להוסיף בברכת שומע תפלה. ותחינה זו מתפלל בכל יום אפילו עשיר גדול [כמבואר במשנה ברורה (סימן קיט ס"ק ד)], להזכיר לעצמו שהשי"ת הוא הנותן לו כל השפע.

ובזה מובן הנוסח בתחינה בשומע תפלה: "והמצא לי ולכל בני ביתי מזונותי קודם שאצטרך להם". דלכאורה קשה, דהרי בזה"ק פ' בשלח, הובא במשנה ברורה (סימן קנו ס"ק ד) כתב: לא ליבעי איניש לבשלא מזונא מן יומא ליומא אוחרי ולא לעכב מזונא מן יומא ליומא אוחרי [אין ראוי לאדם שיבשל מזון מיום אחד לחברו, ולא שישמור מזון מיום אחד לחברו] כדי שיבקש בכל יום על מזונותיו וישתכחו על ידו ברכאן בכל יומא ויומא לעילא עיי"ש. ולכאורה לשון זה קודם שאצטרך נראה סותר לזה, כאלו שרוצה שיהיה לו כבר צרכיו מיום הקודם בלי בקשה.

ויש לומר שכוונת הזוה"ק היא כדברי הרבי ר' בונם זצ"ל, שמי ששומר מזון מיום אחד לחבירו מתוך חסרון בבטחון, כדי שלא יצטרך לבא לפני ה' בתפילה ותחנונים בכל יום ויום, חסר לו קשר והתקרבות עם הקב"ה. אבל בתחינה שאנו אומרים בשומע תפילה אנו עושים להיפך - אנו מתפללים ומתחנונים לפניו על אף שיש לנו כבר מזונות, מפני שאנו מכירים שהכל רק מאתו יתברך. וזהו שמסיימים בסוף התחינה "ויקיים בי מקרא שכתוב השלך על ה' יהבך והוא יכלכלך", דהיינו שנזכה לבטוח בתמידיות בבחינת "השלך על ה' יהבך". ומה שאנו מבקשים מזונות "קודם שאצטרך להם" היינו רק כדי שנוכל לתכנן זמננו וממון שלנו כדי לחלק לצדקה ושאר מצוות כיו"ב. וכמו שאומרים בפירוש "כדי שאוכל לעשות רצונך ולקיים מצוותיך". כי זה כל מטרתנו. וכשיש לאדם בטחון כראוי אין חסרון בזה שמבקש מזונות מיום אחד אל חבירו, מכיון שכוונתו כדי שיוכל לעשות רצון ה' ולקיים מצוותיו.

לדומם כל דבר למען עבודת ה'

וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים וַיָּבֵא קִוֵּן מִפְּרֵי הָאֲדָמָה מִנְחָה לַה' (ד, ג)

ופירש הרמב"ן וז"ל: "הבינו האנשים האלה סוד גדול מהקרבות והמנחות, וכן נח, ורבותינו אמרו (עבודה זרה ת, א) שגם אדם הראשון הקריב שור פר".